

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Provazníkové a soudkyň JUDr. Dany Kostkové a Mileny Tatíčkové v právní věci žalobce **Meta Servis, s.r.o.**, se sídlem Černošice, U Vodárny 1450, IČ: 25616757, zast. Mgr. Petrem Pytlíkem, advokátem se sídlem Praha 8, Sokolovská 200, proti žalované **J. Č.**, bytem **██████████**, zast. JUDr. MUDr. Martinem Kalistou, advokátem se sídlem Praha 1, Panská 1, **o uložení povinnosti**, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu Praha – západ ze dne 5. března 2008, č. j. 3C 273/2006 – 168,

t a k t o :

Rozsudek soudu prvního stupně se **m ě n í** tak, že žalovaná je **p o v i n n a** strpět rekultivaci pozemku parc. č. **████** v k. ú. **████** tak, aby předmětný pozemek mohl sloužit svému původnímu účelu – zemědělské výrobě.

Žalobci se náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud Praha – západ (dále jen soud prvního stupně) rozsudkem ze dne 5.3.2008, č. j. 3C 273/2006 – 168 zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal uložení povinnosti žalované strpět rekultivaci pozemku p. č. **████** v k. ú. **████** tak, aby mohl předmětný pozemek sloužit svému původnímu účelu, tj. zemědělské výrobě. Žalobci uložil zaplatit žalované na nákladech řízení 11 300 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, na účet advokáta žalované.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání žalobce. Vytýká soudu prvního stupně, že věc posuzoval výhradně z pohledu občanskoprávního a zaujal stanovisko, že je absolutním právem žalované, jako vlastníka předmětného pozemku, zda udělí souhlas s rekultivací pozemku. Domnívá se, že je dosud vázán rozhodnutím o odnětí pozemku zemědělské výrobě vydaným podle § 14 zák. č. 124/1976 Sb., neboť žádná z novel tohoto zákona, zákon

č. 334/1992 Sb. ani jeho předchozí ustanovení tuto skutečnost nezrušily, naopak podle § 23 odst. 1 zák. č. 334/1992 Sb. toto zůstalo účinné. Podle § 20 téhož zákona hrozí žalobci pokuta do výše pětinásobku minimální mzdy. Pokud rozhodnutím referátu životního prostředí Okresního úřadu [REDAKCE] ze dne 6.2.1991, č. j. [REDAKCE] byla právnímu předchůdci žalobce uložena povinnost rekultivovat sporný pozemek, aniž tato povinnost byla zákonem či správním rozhodnutím zrušena, má žalobce za to, že tato jeho povinnost stále trvá a při jejím nesplnění mu hrozí značná škoda. Podotýká, že povinnost rekultivovat vznikla v době, kdy žalovaná vlastníci pozemku nebyla.

Krajský soud v Praze ke včas podanému odvolání přezkoumal podle § 212 a násl. o.s.ř. rozsudek soudu prvního stupně a odvolání shledal důvodným.

V projednávané věci se žalobce podanou žalobou domáhal rozhodnutí, že žalovaná jako současná vlastnice pozemku p. č. [REDAKCE] v k. ú. [REDAKCE] je povinna se žalobcem uzavřít nájemní smlouvu, podle níž dá žalobci k dispozici předmětný pozemek k účelu vydobyti zásob písku z ložiska [REDAKCE] a provedení rekultivace dotčeného pozemku. V průběhu řízení změnil žalobu, nepožadoval uzavření nájemní smlouvy, setrval však na uložení povinnosti žalované strpět rekultivaci pozemku p. č. [REDAKCE] v k. ú. [REDAKCE] tak, aby předmětný pozemek mohl sloužit svému původnímu účelu, tj. zemědělské výrobě. Ke změně žaloby přistoupil žalobce po zrušovacím rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, který zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně i soudu odvolacího s tím, že neučinily potřebná skutková zjištění pro závěr, zda nájemní vztah ze zákona nevznikl nebo vznikl a byl ukončen.

Jelikož po změně žaloby není již předmětem sporu existence nájemního vztahu mezi účastníky, není dále třeba jeho existenci zjišťovat a posuzovat, a proto rozhodné pro rozhodnutí v této věci je, zda je namístě, tak jak žalobce požadoval uložit žalované strpět rekultivaci předmětného pozemku, jehož vlastníci žalovaná je.

Soud prvního stupně žalobu na uložení povinnosti žalované strpět rekultivaci pozemku zamítl s tím, že žalovaná jako vlastnice pozemku nesouhlasí s jeho rekultivací, neboť má zájem uzavřít nájemní smlouvu o pozemku s dalším nájemcem, který by na pozemku těžil a následně by pozemek rekultivoval. Soud prvního stupně dovodil, že rozhodnutí správních orgánů, jichž se žalobce dovolává, nezakládají povinnost žalované jako vlastnice pozemku, strpět rekultivaci pozemků žalobcem. Vyhovění žalobě by tak bylo podle soudu prvního stupně zásahem do práva žalované, jako vlastnice pozemku. Podle § 123 o.z. žalovaná jako vlastnice pozemku má právo se svým majetkem nakládat a rozhodnutí správních orgánů ji v tomto právu nemohou omezit.

Podle názoru odvolacího soudu, který vycházel ze skutkových zjištění, která byla v řízení učiněna soudem prvního stupně je namístě žalobě vyhovět, neboť je nepochybné, že po provádění těžbě štěrkopísku na předmětném pozemku a ukončení této těžby je třeba pozemek rekultivovat tak, aby sloužil svému původnímu účelu, tj. zemědělské výrobě. Povinnost rekultivovat tento pozemek má žalobce, který naposledy těžbu prováděl, jak vyplývá z rozhodnutí správních orgánů ve věci vydaných. Z pohledu žalované je rekultivace pozemku, když na něm má být jiným subjektem, s nímž žalovaná uzavřela nájemní smlouvu, těžba štěrkopísku prováděna, úkonem zbytečným. Žalovaná však přehlíží, že povinnost rekultivovat pozemek po skončení těžby štěrkopísku má ten, kdo těžbu prováděl, v daném případě žalobce. Žalobce získal od Obvodního báňského úřadu v [REDAKCE] dne 10.2.1997 pod č. j. [REDAKCE] oprávnění k dobývání ložisek nevyhrazených nerostů, těžil na předmětném pozemku žalované jako právní nástupce podnikatele fyzické osoby K [REDAKCE] T [REDAKCE] (s obchodním

jménem S [redacted], pokud jde o práva a povinnosti k těžebnímu prostoru v katastrálním území [redacted] (viz smlouva o převodu práv a povinností uzavřená dne 31.12.1997 mezi K [redacted] T [redacted] a žalobcem. V této smlouvě byla uvedena povinnost rekultivovat prostor pískovny v k. ú. [redacted]. Je tedy žalobce povinen na pozemku, na němž těžbu prováděl, provést po skončení těžby rekultivaci pozemku.

Ze stanoviska Obvodního báňského úřadu v [redacted] ze dne 9.4.1998 týkajícího se těžby šterkopísku v pískovně [redacted] je zřejmé, že těžba šterkopísku zde byla povolena rozhodnutím ONV Praha – západ, odbor výstavby a územního plánování, č. j. [redacted] ze dne 25.4.1978.

Z rozhodnutí Obvodního báňského úřadu v [redacted] ze dne 19.10.1992 zaslaného Pražskému průmyslu kamene, n.p. a také S [redacted], tj. K [redacted] T [redacted], týkajícího se povolení likvidace ve východní části pískovny [redacted] s následnou rekultivací je zřejmá povinnost rekultivace pozemku po těžbě.

Pískovna [redacted] byla nájemní smlouvou ze dne 4.1.1993 uzavřenou mezi Pražským průmyslem kamene, n.p. a S [redacted] (K [redacted] T [redacted]) pronajmuta S [redacted]. Na základě smlouvy o prodeji privatizovaného majetku č. [redacted] ze dne 1.9.1997 byl privatizovaný majetek podniku Pražského průmyslu kamene Praha – provozovna [redacted] prodán K [redacted] T [redacted] (právnímu předchůdci žalobce), který těžbu prováděl, privatizoval majetek včetně práva na těžbu na pozemcích pískovny [redacted], tj. na předmětném pozemku p. č. [redacted] v k. ú. [redacted]. Citovanou smlouvou došlo k převodu práv k vymezenému dobývacímu prostoru a práv k dobývání nevyhrazeného ložiska písku v daném těžebním prostoru, který je tvořen též pozemkem p. č. [redacted] v k. ú. [redacted], který je ve vlastnictví žalované. Právo těžby měl nejen K [redacted] T [redacted], jako nabyvatel privatizovaného majetku, ale podle smlouvy o prodeji privatizovaného majetku ze dne 1.9.1997 měl toto právo též Pražský průmysl kamene Praha, jehož součástí byla též pískovna [redacted], tedy předchůdce K [redacted] T [redacted].

Žalobce je držitelem oprávnění k činnosti prováděné hornickým způsobem, je právním nástupcem K [redacted] T [redacted], pokud jde o práva a povinnosti k těžebnímu prostoru, mimo jiné i k pozemku žalované p. č. [redacted] v k. ú. [redacted]. Těžba šterkopísku na pozemku žalované (který předtím, než ji byl vydán pozemek v restituci vlastnil Československý stát), byla zřízena příslušným stavebním úřadem v době, kdy pozemek vlastnil stát. Žalovaná je právním nástupcem bývalého Československého státu a je zavázána povinnostmi ze závazků, které vyplynuly z rozhodnutí týkajících se předmětné pískovny v [redacted].

Je nepochybné, že žalovaná má vlastnické právo k pozemku p. č. [redacted] v k. ú. [redacted]. Žalobce, který měl právo těžít nevyhrazený nerost – šterkopísek ve vymezeném dobývacím prostoru tvořeném i pozemkem p. č. [redacted] v k. ú. [redacted], má však povinnost po skončení těžby provést rekultivaci pozemku, který těžil.

Právo vlastnické je upraveno normami občanského zákoníku, o právu k právu dobývání se rozhoduje ve správním řízení podle předpisů horního práva. Pokud jde o dobývání (těžbu) nevyhrazeného nerostu (šterkopísku), musí být dán souhlas vlastníka pozemku, na němž nevyhrazené ložisko se nachází. O právu těžby bylo rozhodnuto v roce 1969, jak je potvrzeno mimo jiné ONV [redacted], územním rozhodnutím tohoto orgánu. Rozhodnutím ze dne 9.10.1969, č. j. [redacted], bylo o právu těžby rozhodnuto v té době, kdy byl pozemek ve vlastnictví státu a stát jako vlastník dal souhlas

k těžbě. Právo těžby pak přešlo z tehdejšího subjektu Pražského průmyslu kamene, n.p. Praha, přes Fond národního majetku ČR na nabyvatele privatizovaného majetku K[redacted] T[redacted] a dále na základě smlouvy, kterou s ním žalobce uzavřel dne 31.12.1997 na žalobce.

Podle názoru odvolacího soudu žalovaná jako vlastnice pozemku p. č. [redacted] v k. ú. [redacted] má právo s pozemkem nakládat, má právo, ne povinnost, udělit souhlas s pronajmutím pozemku žalobci, event. někomu jinému. Nemohl si proto žalobce úspěšně souhlas s uzavřením nájemní smlouvy na žalované soudně vymoci. Jiná je situace ohledně rekultivace pozemku.

Je třeba uvést, že povinnost rekultivovat pozemek po těžbě byla stanovena ještě předtím, než byla tato povinnost převedena na žalobce. V té době, tedy v době vzniku povinnosti provést rekultivaci pozemku, nebyla vázána na souhlas žalované. Protože tato povinnost nebyla dosud splněna, nedošlo k jejímu zániku, a tudíž trvá. Povinnosti (právu) žalobce rekultivovat pozemek žalované odpovídá povinnost žalované strpět tuto rekultivaci, která byla stanovena bez ohledu na její souhlas.

Z rozhodnutí Okresního úřadu Praha – západ ze dne 6.2.1991, č. j. [redacted] a rozhodnutí téhož úřadu z 20.8.1998, č. j. [redacted], jimiž bylo rozhodnuto o dočasném odnětí pozemku žalované k zemědělské výrobě vyplývá, že tak bylo učiněno i za předpokladu jeho následné rekultivace.

Podle názoru odvolacího soudu povinnost žalobce rekultivovat pozemek p. č. [redacted] v k. ú. [redacted] zasažený těžbou štěrkopísku vyplývá i z rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 3.12.2007, které ukládá rekultivaci předmětného pozemku žalobci, z rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 18.2.2004 [redacted] a Ministerstva životního prostředí ČR ze dne 7.3.2007, č. j. [redacted] a vyplývá i z § 5 vyhl. č. 175/1992 Sb.

V řízení bylo prokázáno, že žalobce je držitelem oprávnění provádět činnost hornickým způsobem. Je právním nástupcem K[redacted] T[redacted], pokud jde o těžbu v daném prostoru i na p. č. [redacted] v k. ú. [redacted]. Právo těžby v daném prostoru přešlo z Pražského průmyslu kamene Praha, n.p. přes Fond národního majetku ČR na K[redacted] T[redacted], což je zřejmé ze smlouvy o prodeji privatizovaného majetku ze dne 1.9.1997. Pokud by tomu tak nebylo, právo těžby štěrkopísku by nebylo právem k provozování podniku, jinak by nemělo pískovnu [redacted] co provozovat.

Odvolací soud má za to, že žalovaná je povinna umožnit žalobci, který těžbu štěrkopísku na pozemku p. č. [redacted] v k. ú. [redacted] prováděl, aby provedl rekultivaci pozemku, když skončil těžbu štěrkopísku. Povinnost provést rekultivaci pozemku byla uložena správními rozhodnutími výše uvedenými a vyplývá i z hornického zákona. Není-li rekultivace po skončení těžby provedena tím, kdo těžbu provedl, hrozí mu sankce. Nejde o bezdůvodný a účelový zásah žalobce do vlastnického práva žalované, jak se ona domnívá, jde o splnění povinnosti žalobce rekultivovat pozemek, který užíval, když povinnost rekultivace byla uložena a dosud není splněna. Je třeba poukázat na to, že již v rozhodnutí Okresního úřadu [redacted] ze dne 6.2.1991, č. j. [redacted] týkající se dočasného odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě pro těžbu štěrkopísku včetně provedení zpětné rekultivace zaslané Pražskému průmyslu kamene, n.p. Praha, byl schválen plán rekultivace, mimo jiné i na parcele č. [redacted] v k. ú. [redacted]. Také v rozhodnutí Okresního úřadu [redacted] ze dne 20.8.1998, č. j. [redacted] zaslaného K[redacted] T[redacted], jímž bylo

vyhověno žádosti o prodloužení platnosti rozhodnutí o dočasném vynětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu pro těžení štěrkopísku, bylo hovořeno o povinnosti následné rekultivace pozemku, který je předmětem sporu.

Odvolací soud proto z výše uvedených důvodů změnil rozsudek soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř., když zaujal jiný právní názor, než soud prvního stupně, který upřednostnil při svém rozhodnutí ochranu vlastnického práva podle § 123 o. z.

Výrok o náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů je odůvodněn § 150 o.s.ř. Odvolací soud odepřel žalobci, který byl v řízení o uložení povinnosti žalované strpět rekultivaci pozemku úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení za použití uvedeného ustanovení § 150 o.s.ř. s ohledem na okolnosti případu. V řízení bylo pro rozhodnutí o věci samé rozhodné posouzení, zda žalovaná jako vlastnice pozemku je povinna strpět zásah do svého vlastnického práva, tj. strpět, aby na jejím pozemku žalobce provedl rekultivaci pozemku. Žalovaná bránila své vlastnické právo a domáhala se ochrany tohoto práva podle občanského zákoníku, naproti tomu žalobce se domáhal uložení povinnosti žalované s poukazem na správní rozhodnutí a horní zákon. Jednalo se o věc, která byla právně složitá a jak je patrné i z obsahu spisu soudu prvního stupně a odvolací soud zaujaly ve věci rozdílné právní názory. Jde tedy v dané věci podle názoru odvolacího soudu s ohledem na okolnosti daného případu namíste použít pro náhradu nákladů řízení tohoto výjimečného ustanovení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné do dvou měsíců od doručení rozsudku k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně.

V Praze dne 9. října 2008

JUDr. Věra Provazníková
předsedkyně senátu